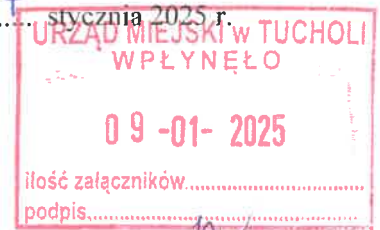

Bydgoszcz, ... stycznia 2025 r.

**KUJAWSKO-POMORSKI
KURATOR OŚWIATY**

WEPIP.545.10.2024.IZ

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 89 ust. 1, 3 - 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.) oraz art. 106 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2024 r. poz. 572), po rozpatrzeniu wniosku organu prowadzącego z dnia 3 grudnia 2024 r., znak OR.0123.4.2024.JG

postanawiam

negatywnie zaopiniować zamiar likwidacji z dniem 31 sierpnia 2025 r. Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie, Kiełpin 57, 89-500 Tuchola.

Uzasadnienie

Organ prowadzący, pismem z dnia 3 grudnia 2024 r. (data wpływu: 5 grudnia 2024 r.), znak: OR.0123.4.2024.JG, wystąpił do Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty o wyrażenie opinii w sprawie likwidacji Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie z dniem 31 sierpnia 2025 r.

Do wniosku załączono uchwałę Nr VI/50/24 Rady Miejskiej w Tucholi z dnia 29 listopada 2024 r. w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie.

Organ prowadzący w uzasadnieniu uchwały wskazał, że Szkoła Podstawowa im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie jest drugą, najmniej liczebną placówką spośród wszystkich prowadzonych przez Gminę Tuchola. Z danych demograficznych, podanych przez organ prowadzący, dotyczących liczby urodzeń w obwodzie Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie w latach 2010 – 2023 (Dąbrówka, Kiełpin, Wymysłowo, Mała Komorza, Wielka Komorza, Na Polach, Pod Lasem, Stegny, Wiśniówka) wynika, że liczba urodzeń w obwodzie szkoły nie była równa liczbie dzieci, które uczęszczają do szkoły w roku szkolnym 2024/2025. Organ wskazuje jako zasadniczy powód podjęcia uchwały o likwidacji, niekorzystną sytuację demograficzną spowodowaną niewielką liczbą dzieci, w stosunku do kosztów utrzymania szkoły.

Decyzją organu prowadzącego, obwód zlikwidowanej z dniem 31 sierpnia 2025 r. Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie zostanie włączony do obwodu Szkoły

Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi. Proponowana przez samorząd gminny zmiana umożliwi w ocenie organu prowadzącego uczniom dzisiejszej Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie naukę w oddziałach liczących od 18 do 25 uczniów, co wpłynie korzystnie na efekty nauczania, gdyż najlepsze warunki rozwojowe stwarzają średnio liczne grupy klasowe liczące od 14 do 25 uczniów. Zdaniem organu w takich oddziałach jest większa konkurencyjność, współpraca, możliwość pracy w grupach. Lepiej też przebiega socjalizacja, a nieobecność na lekcji kilku uczniów nie stanowi konieczności wstrzymania realizacji programu nauczania.

W uzasadnieniu uchwały wskazano ponadto, że warunki do nauki i rozwoju kultury fizycznej w obiektach Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi są znacznie lepsze w porównaniu z tym, co oferuje baza Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie.

W ocenie organu prowadzącego, organizacja Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi po włączeniu obwodu Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie nie pogorszy warunków nauki i nie ograniczy powszechnej dostępności do szkoły. Pozwoli natomiast na racjonalizację i optymalizację wydatków oświatowych, dzięki czemu będzie możliwe stworzenie lepszej infrastruktury i bogatszej oferty edukacyjnej dla uczniów. Dodatkowo organ prowadzący zwraca uwagę na fakt, że uczniowie uczęszczający do Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi osiągają wyniki z egzaminu ósmoklasisty na poziomie średniej gminnej, co zapewni uczniom likwidowanej szkoły utrzymanie poziomu edukacji.

Dodatkowo w uzasadnieniu uchwały Rada Miejska zwraca uwagę na fakt, że droga dojazdowa z Kiełpina i pozostałych wsi należących do obwodu szkoły w Kiełpinie wynosi 9,6 km, w związku z powyższym czas dowozu dzieci mieści się w granicach 10 minut.

Organ prowadzący wskazał również, że przeniesienie dzieci do Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi da im większe szanse na integrację z rówieśnikami, co w rezultacie ułatwi im kontynuację nauki w szkole ponadpodstawowej.

W uzasadnieniu uchwały Rada Miejska w Tucholi jako jedną z przyczyn wskazuje czynnik ekonomiczny. Spadająca liczebność uczniów z niewystarczającą subwencją oświatową spowodowały zwiększenie wydatków na oświatę ponoszonych przez gminę, które sięgały w roku 2023 ponad 49 % kosztów przeznaczanych na gminną oświatę.

Organ nadzoru pedagogicznego ustalił, co następuje:

Przedmiot opinii Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty stanowi likwidacja Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie posiadającej status publicznej szkoły podstawowej, której organem prowadzącym jest Gmina Tuchola.

Do Szkoły Podstawowej w Kiełpinie uczęszcza obecnie 79 uczniów, w 10 oddziałach, w tym w oddziałach przedszkolnych i punktach przedszkolnych: 24 uczniów, w klasach I-III: 29 uczniów,

natomiast w klasach IV-VIII: 38 uczniów. Do szkoły autobusem dojeżdża 24 uczniów, a czas dojazdu wynosi około 10 minut. W momencie włączenia uczniów szkoły likwidowanej do obwodu szkoły przyjmującej liczba ta zwiększy się do ponad 70 uczniów. Szacowany przez gminę czas dowozu wynosić będzie około 10 minut.

Gmina zapewni dowóz i opiekę podczas dowozu uczniom likwidowanej szkoły w przypadkach, o których mowy w art. 32 i art.39 ustawy Prawo oświatowe.

Organ prowadzący nie przedstawił informacji o dokonany zawiadomieniu o zamiarze likwidacji szkoły rodziców uczniów, co nie może podlegać ocenie na tym etapie sprawy z uwagi na fakt, iż nie upłynął jeszcze ustawowy termin do dokonania takiego zawiadomienia, wynoszący co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji.

Pismem z dnia z dnia 3 grudnia 2024 r. (data wpływu: 5 grudnia 2024 r.), znak: OR.0123.4.2024.JG, organ prowadzący zawiadomił o zamiarze likwidacji szkoły Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty Kuratora Oświaty.

Z uchwały Nr VI/50/2024 z dnia 29 listopada 2024r. w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie wynika, że szkoła ma zostać zlikwidowana z dniem 31 sierpnia 2025 r. , a więc z końcem roku szkolnego.

Organ prowadzący szkołę wskazał, że zapewnia uczniom możliwość kontynuowania nauki w innej szkole publicznej prowadzonej przez Gminę Tuchola, którą jest Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi.

Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty w oparciu o dostarczone dokumenty szkolne dotyczące bazy lokalowej i dydaktycznej dokonał analizy warunków lokalowych Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie oraz Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi. Bazę Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego stanowią: 10 sal dydaktycznych (10 oddziałów) wyposażonych w tablice multimedialne lub monitory dotykowe, które pełnią określone funkcje. W klasach IV- VIII uczniowie mają do dyspozycji sale: polonistyczno-historyczną, matematyczno-fizyczną, techniczno-komputerową, języków obcych oraz biologiczno-geograficzno-chemiczną, w której znajduje się wirtualne laboratorium. Pomoce dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć dydaktycznych znajdują się w salach przedmiotowych. Bazę sportową stanowią: sala gimnastyczna, dwa boiska, jedno ze sztuczną nawierzchnią, drugie trawiaste. Przy szkole znajduje się również plac zabaw. Szkoła dysponuje wystarczającą ilością sprzętu sportowego niezbędnego do realizacji podstawy programowej. Uczniowie są objęci opieką świetlicową dostosowaną do indywidualnych potrzeb, do godziny 15.

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi ma dostępnych 16 sal dydaktycznych, w tym 14 z nich pomieści 30 uczniów, natomiast 2 z nich 22 uczniów. Na parterze znajdują się 3 sale lekcyjne, na I piętrze – 6, na II piętrze – 7. Bazę sportową stanowią dwa boiska: sportowe i rekreacyjne, pełnowymiarowa sala gimnastyczna. W szkole funkcjonują też: mała i duża świetlica, które sprawują

opiekę od 6.30 do 16. W godzinach 11.30 – 11.50 oraz 12.35 -12.55 w świetlicy wydawane są obiady przygotowane w szkolnej kuchni.

Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty podziela opinię rodziców, którzy uważają, że warunki lokalowe i dydaktyczne Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie są dostosowane do potrzeb uczniów. Podobnie jak baza lokalowa i dydaktyczna Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi do potrzeb uczniów tej szkoły. Podane przez szkoły informacje wskazują, że obie placówki organizują zajęcia pozalekcyjne, imprezy okolicznościowe, wycieczki. Korzystają również z dotowanych programów rządowych takich jak: „Poznaj Polskę”, „Aktywna Tablica”, „Laboratoria Przyszłości”, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Uczniowie uczestniczą w różnorodnych konkursach od szczebla gminnego po ogólnopolskie rozwijając w ten sposób swoje zainteresowania.

Sytuacja demograficzna szkół funkcjonujących na obszarze gminy w kontekście wskazanego przez stronę zamiaru reorganizacji sieci publicznych szkół podstawowych, polegającego na likwidacji Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie, została przeanalizowana pod kątem zmniejszającej się liczby urodzeń oraz liczby dzieci z obwodu Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego uczęszczających do innych szkół w roku szkolnym 2024/2025. Powyższa analiza dotyczyła tylko Szkoły Podstawowej w Kiełpinie, brak danych w tym zakresie dotyczących Szkoły Podstawowej nr 3 w Tucholi. Dodatkowo analiza liczby uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Kiełpinie wskazuje, że w latach 2021-2024 liczba uczniów uczęszczających do likwidowanej szkoły utrzymywała się na podobnym poziomie: 2010 r.: 10, 2011 r.:12, 2012 r.: 13, 2013 r.: 11, 2014 r.: 10, 2015 r.:11, 2016 r.:15, 2017 r.:14, 2018 r.:9, 2019 r.:12, 2020 r.:6, 2021 r.: 13, 2022 r.: 12, 2023 r.: 10.

Jak wynika jednak z analizy danych przedstawionych przez szkoły, do Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi uczęszcza 336 uczniów, w tym ponad połowa, bo 190 z nich jest spoza obwodu. Natomiast do Szkoły Podstawowej w Kiełpinie 79 uczniów, w tym dwóch, z obwodu SP w Stobnie, jeden ze SP nr 1 w Tucholi oraz jeden ze SP nr 3 w Tucholi.

Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty na podstawie danych dotyczących liczby dzieci należących do obwodu szkoły likwidowanej oraz przejmującej stwierdza, że Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika nie posiada bazy lokalowej, która zapewniłaby dotychczasową jednozmienowość nauki w Szkole Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie.

Przedstawione poniżej zestawienie pozwala stwierdzić, że organizacja nauki uczniów połączonych szkół (tylko z połączonego obwodu Szkoły Podstawowej nr 3 w Tucholi i Szkoły Podstawowej w Kiełpinie) wymagałaby stworzenia, co najmniej 18 oddziałów, w związku z § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U z 2023 r. poz. 2736), które określa

Oddział/Klasa	Kiełpin	Kiełpin (spoza obwodu)	Tuchola	Tuchola (spoza obwodu)	Razem (tylko obwód)	Razem (w tym spoza obwodu)	Liczba oddziałów połączonych szkół (tylko obwód)	Razem (liczba oddziałów połączonych szkół,
OP	17	-	93	-	110	-	5	5
0	7	-	20	25	27	52	2	3
1	10	-	18	19	28	47	2	2
2	11	-	21	19	42	61	2	3
3	7	1	12	23	19	43	1	2
4	12	-	19	24	31	43	2	2
5	6	2	13	11	18	34	1	2
6	6	1	16	14	22	36	1	2
7	5	-	11	19	17	36	1	2
8	6	-	16	36	22	58	1	2
Razem	87	4	146	190	233	423	18	25

maksymalną liczbę dzieci w oddziałach przedszkolnych i klasach I-III szkoły podstawowej. Dodatkowo po dołączeniu obecnie uczęszczających do szkoły przejmującej uczniów spoza obwodu, liczba ta wzrasta do 25 oddziałów. W uzasadnieniu uchwały organ prowadzący wskazuje, że włączenie uczniów szkoły zlikwidowanej do szkoły przejmującej da im możliwość nauki w optymalnych warunkach, czyli klasach od 18 do 25 uczniów. Z analizy przedstawionych danych wynika jednak, że już obecnie do klasy 6 i 7 uczęszcza po 30 uczniów, natomiast jedna z klas 8 liczy 27 uczniów.

Z oceny bazy szkoły przejmującej pod kątem zapewnienia realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego, a także innych zadań statutowych oraz bezpieczeństwa w czasie pobytu w szkole wynika, iż Szkoła Podstawowa nr 3 w Tucholi dysponuje 16 salami dydaktycznymi oraz salą gimnastyczną. Biorąc pod uwagę liczbę oddziałów które należałoby stworzyć oraz możliwości lokalowe szkoły, gdyż, jak wynika z przekazanych danych, 14 sal może pomieścić 30 uczniów, natomiast dwie – jedynie 22 uczniów, więc konieczne byłoby wprowadzenie systemu nauki dwuzmianowej, co w przypadku uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie jako szkoły likwidowanej oraz uczniów szkoły przyjmującej jest niekorzystną zmianą z punktu widzenia efektywnej nauki. Wprowadzenie dwuzmianowości wiąże się także z koniecznością organizacji opieki świetlicowej i dłuższym przebywaniem, nawet najmłodszych uczniów w szkole, co jest niezgodne z art. 31 Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120

poz.526 z późn. zm.), czyli zapewnieniem prawa do wypoczynku i czasu wolnego, do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych, stosownych do wieku dziecka.

W uzasadnieniu uchwały organ prowadzący wskazuje średnie wyniki uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi na egzaminie ósmoklasisty na przestrzeni lat. Analiza danych zgromadzonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej wskazuje, że na przestrzeni lat wyniki uczniów likwidowanej szkoły oraz szkoły przejmującej są zbliżone i plasują się pomiędzy 40 a 60 %, co stanowi 5 stanin, czyli średni, co pozwala stwierdzić, że uczniowie szkoły likwidowanej będą mogli utrzymać w szkole przejmującej obecny poziom edukacji.

Oceniając zasadność planowanej likwidacji w kontekście zapewnienia dzieciom równego dostępu do edukacji i racjonalności sieci szkół podstawowych prowadzonych przez gminę należy zauważyć, że zaplanowana zmiana ograniczy dostęp do edukacji i nie wpłynie na racjonalność sieci szkół z dwóch powodów. W uzasadnieniu uchwały organ prowadzący wskazuje, że czas dowozu uczniów do szkoły będzie wynosił około 10 minut, co zdecydowanie zmienia obecną sytuację uczniów, ponieważ do tej pory z dowozu organizowanego przez gminę korzystało jedynie 24 uczniów. Ponadto liczba dzieci wskazuje na konieczność zorganizowania przejazdu w więcej niż jednym autobusem. Szacowany czas dowozu do szkoły podany w uzasadnieniu uchwały w opinii Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty oparty został o niewłaściwe przesłanki, gdyż jest zgodny z czasem przejazdu w linii prostej ze znajdującej się najdalej Dąbrówki. Nie uwzględnia natomiast czasu zatrzymania w kolejnych miejscach zamieszkania uczniów likwidowanej szkoły, czyli Małej i Wielkiej Komorzy, Wymysłowa, Stegny, Kiełpina i Wiśniówki. Po uwzględnieniu tych punktów czas przejazdu znacząco się wydłuża i może wynosić nawet do 30 minut. Dodatkowo organ nadzorujący zwraca uwagę na sytuację dowozu dzieci w wieku przedszkolnym. Gmina deklaruje organizację dowozu zgodnie z przepisami prawa, co wyklucza dowożenie dzieci poniżej 5 lat, a w konsekwencji może doprowadzić do ograniczenia dostępu do edukacji dla najmłodszych dzieci, objętych obecnie wychowaniem przedszkolnym w Szkole Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie, co jest niezgodne z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U z 2024 r. poz.737 z późn. zm.), który gwarantuje realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju.

Podobnie jak rodzice tych dzieci, Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty zwraca uwagę na znaczenie edukacji przedszkolnej dla dalszego rozwoju dziecka. Likwidacja Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie może stać się więc przyczyną wykluczenia niektórych z nich i zamknąć im szanse na dobry start edukacyjny. Ponadto w opinii Kuratora Oświaty, przeniesienie uczniów ze Szkoły Podstawowej w Kiełpinie, czyli małej, szkoły wiejskiej do szkoły miejskiej będzie dla nich niełatwym doświadczeniem. Likwidacja szkoły będzie wiązała się u uczniów nie tylko z potrzebą odnalezienia się w nowych rolach społecznych, w nieznanym otoczeniu, w licznych i żytych już grupach rówieśniczych, poza dotychczasową grupą kolegów, ale także z zaburzeniem poczucia bezpieczeństwa, sytuacja szczególnie dotknie najmłodszych uczniów. Włączenie do szkoły

przyjmującej będzie wiązało się dla uczniów szkoły likwidowanej ze zmianą grupy rówieśniczej. Organizacja nowych oddziałów nie pozwoli na zachowanie dotychczasowych grup. Nie znajduje tutaj potwierdzenia argument organu prowadzącego, że włączenie wszystkich uczniów do większej szkoły miejskiej, nawet najmłodszych, da im lepszy start na kolejnym etapie edukacji. Dwuzmianowość, która z pewnością będzie miała negatywny wpływ na edukację oraz poczucie bezpieczeństwa może nieść negatywne skutki w postaci zagubienia, szczególnie najmłodszych uczniów.

Organ nadzoru pedagogicznego zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.) w art. 89 ust.1 stanowi, iż szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 2, 3 i 14-18, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie. Organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich - tych uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu.

W myśl art. 89 ust. 3 ustawy szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku publicznej szkoły artystycznej prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego - po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną może zostać zlikwidowana za zgodą organu, który udzielił zezwolenia na jej założenie.

Jak wyjaśnia M. Pilich (M. Pilich [w:] A. Olszewski, M. Pilich, Prawo oświatowe. Komentarz, wyd. III, Warszawa 2022) kluczowe z punktu widzenia komentowanego przepisu jest określenie, co znaczy sformułowanie „zapewnienie możliwości kontynuowania nauki”. Wydaje się, że jego rozumienie powinno wynikać z dosłownego, „technicznego” znaczenia czasownika „zapewnić”. Chodzi zatem o stworzenie organizacyjnych warunków przyjęcia dzieci lub młodzieży będących uczniami likwidowanej szkoły do innej szkoły. Jest to obowiązek bezwzględny, niezależny od tego, czy w danej szkole jest realizowany obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego lub szkolny. Również uczniowie (słuchacze) publicznych szkół ponadpodstawowych lub szkół dla dorosłych powinni obowiązkowo zostać przyjęci do innych szkół, chyba że sami dobrowolnie zrezygnują z dalszej nauki. Jeżeli wskutek likwidacji szkoły droga dzieci podlegających odpowiedniemu obowiązkowi edukacyjnemu wydłuży się ponad limit określony w art. 32 ust. 3 lub art. 39 ust. 2, właściwa j.s.t. ma obowiązek zapewnić im transport i opiekę lub zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w art. 32 ust. 5-6 bądź art. 39 ust. 3-4. (...) Wydając postanowienie w przedmiocie wyrażenia opinii

(zob. dalsze uwagi na temat procedury), kurator oświaty nie sprawuje bezpośrednio nadzoru w ramach legalności działalności samorządu terytorialnego. W trybie art. 89 ust. 3 opiniuje on zamierzoną likwidację jako organ realizujący na obszarze danego województwa politykę oświatową państwa oraz jako organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad daną szkołą. Oznacza to, że przy wydawaniu opinii kurator oświatowy zobligowany jest do brania pod uwagę nie tylko okoliczności wskazanych w art. 89 ust. 1, jak termin likwidacji szkoły, zapewnienie możliwości kontynuowania nauki, dokonanie stosownych zawiadomień czy też zapewnienie dzieciom transportu do szkoły. Innymi słowy, opinia kuratora oświaty musi odnosić się do konkretnych przepisów nakładających na j.s.t. rozmaite obowiązki wynikające z realizacji zadań oświatowych; pozwala to zarazem przyjąć, że opinia, choć wydawana w ramach uznania tego organu, pomimo braku zakreślonych w ustawie kryteriów, nie może być ferowana w sposób dowolny. Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego z aprobatą odnosiło się do stanowiska wyrażonego w wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczącym tej materii, zgodnie z którym kurator oświaty jest związany konkretnymi normami prawnymi, m.in. wynikającymi z przepisu art. 59 ust. 1 u.s.o. (obecnie art. 89 ust. 1 pr. ośw.), ale nie tylko. Inną normą prawa materialnego, która pełni istotną funkcję w ramach opiniowania, jest art. 17 u.s.o. (czyli obecnie art. 39 pr. ośw.), gwarantujący uczniom dostępność szkół, przede wszystkim na terenie danej j.s.t. Nie da się wyczerpująco wskazać przesłanek opinii negatywnej, jednak zawsze niezbędne jest wyznaczenie w niej konkretnego obowiązku, którego realizacja przez organ prowadzący – w razie likwidacji – będzie zagrożona lub uniemożliwiona (...) Kurator oświaty ewentualnie może brać pod uwagę również – choć rzecz jasna nie wyłącznie – opinię lokalnej społeczności, a nawet subiektywne odczucia rodziców uczniów uczęszczających do szkoły; skoro jednak działa on z pozycji organu sprawującego nadzór nad poprawnością systemu oświaty, to ma czuwać przede wszystkim nad zapewnieniem uczniom warunków zgodnych z zasadami pobierania nauki w publicznych szkołach, nie zaś legalizować wyjątki przewidziane wyłącznie dla „szczególnych” warunków opisanych w ustawie (tak m.in. wyroki WSA w Warszawie: z 27.01.2020 r., II SA/Wa 2260/19, LEX nr 2976930; z 18.03.2020 r., II SA/Wa 2462/19, LEX nr 3020086).

Kompetencje kuratora oświaty do wyrażania wiążącego stanowiska w przedmiocie zamiaru likwidacji szkoły publicznej prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego wynikają z jego ustrojowej roli, jako organu odpowiedzialnego za realizację polityki oświatowej państwa na obszarze danego województwa (art. 51 ust. 1 pkt 5 u.P.o.) oraz jako organu nadzoru pedagogicznego, który w szczególności obejmuje swymi działaniami kwestię zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki (art. 55 w związku z art. 51 ust. 1 pkt 1 u.P.o.). Przy wydawaniu tej opinii kurator oświaty zobligowany jest, więc do uwzględnienia nie tylko okoliczności wskazanych w art. 89 ust. 1 u.P.o., jak termin likwidacji szkoły, zapewnienie możliwości kontynuowania nauki, dokonanie stosownych zawiadomień o zamiarze likwidacji szkoły, czy też - stosownie do art. 39 ust. 3 u.P.o. - zapewnienie dzieciom określonego transportu do szkoły, ale również

te wszystkie aspekty związane z likwidacją szkoły, które odnoszą się do współtworzenia i realizacji regionalnej i lokalnej polityki oświatowej, zgodnej w tym względzie z polityką państwa, jak i do zapewnienia uczniom właściwych warunków nauki, wychowania i opieki, co związane jest z realizacją zadań nadzoru pedagogicznego. Wydając przedmiotową opinię, kurator oświaty zobowiązany jest odnosić się do przepisów prawa, nakładających na organ prowadzący szkołę określone obowiązki, zaś ocena, zwłaszcza w zakresie obejmującym aspekty związane z nadzorem pedagogicznym, nie sprowadza się tylko do wskazania konkretnych działań, o których mowa w art. 89 ust. 1 czy art. 39 ust. 3 u.P.o., ale właśnie do oceny skutków likwidacji szkoły w kontekście zapewnienia uczniom odpowiednich warunków nauki, wychowania i opieki. W tym też przejawia się uznaniowość przedmiotowej opinii. W związku z tym, jeżeli nawet gmina spełniałaby wszystkie wymogi określone w art. 89 i 39 u.P.o., to nie nakłada to na kuratora oświaty, obowiązku wydania pozytywnej opinii, co do zamiaru likwidacji szkoły, bowiem kurator oświaty opiniuje przede wszystkim sam zamiar likwidacji szkoły i wszystkie jego aspekty, a nie tylko wymogi formalne wynikające wprost z ustawy.

Uwzględniając powyższe, Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty negatywnie opiniuje zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie z dniem 31 sierpnia 2025 r.

W opinii Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty likwidacja Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie wpłynie negatywnie na publiczną sieć szkół, ponieważ wprowadzenie dwuzmianowości przyczyni się ograniczeniem czasu dzieci i młodzieży na odpoczynek, co jest niezgodne z art. 31 Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U z 1991 r. Nr 120 poz.526 z późn. zm.), czyli zapewnieniem prawa do wypoczynku i czasu wolnego, do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych, stosownych do wieku dziecka. Warunki lokalowe gwarantują realizację przez szkołę likwidowaną wszystkich zadań szkoły, w tym: zapewnienie bezpieczeństwa, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, organizację pomoc psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023r. poz.1798) oraz dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów i warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego, zgodnie z art. 1 pkt. 5 i 20 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz.737 z późn.zm). Dostępna baza dydaktyczna zapewnia więc jakość edukacji na takim samym poziomie, jak Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Tucholi. Z oceny skutków likwidacji szkoły w kontekście zapewnienia uczniom odpowiednich warunków nauki, wychowania i opieki wynika ponadto, iż ulegną one pogorszeniu ze względu na dwuzmianowość, która w konsekwencji spowoduje ograniczenie prawa dzieci

do wypoczynku i czasu wolnego, do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych stosownych do wieku dziecka, co jest naruszeniem art. 31 Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz.526 z późn. zm.). Skutkiem negatywnym likwidacji będzie też ograniczenie dostępu do edukacji dla dzieci poniżej 5 roku życia, które obecnie uczęszczają do oddziałów i punktów przedszkolnych w Szkole Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie, co jest niezgodne z art. 31 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz.737 z późn. zm), gdyż nie gwarantuje dzieciom prawa do nauki oraz art. 28 Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz.526 z późn. zm.), w myśl którego dziecko ma prawo do nauki i stopniowego realizowania tego prawa na zasadzie równych szans. Kurator Oświaty ma tym samym uzasadnione podstawy stwierdzenia, że likwidacja Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie nie jest zasadna z punktu widzenia zagwarantowania odpowiedniej jakości kształcenia oraz realizacji potrzeb społeczności lokalnej.

Podstawę prawną do wydania opinii stanowi art. 106 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2024 r., poz. 572) oraz art. 89 ust. 1, 3 – 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.).

W myśl art. 89 ust. 1, 3-5 ustawy - Prawo oświatowe: 1. Szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 2, 3 i 14-18, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie. Organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich - tych uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu. (...) 3. Szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku publicznej szkoły artystycznej prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego - po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną może zostać zlikwidowana za zgodą organu, który udzielił zezwolenia na jej założenie. 4. Opinia, o której mowa w ust. 3, jest wydawana w drodze postanowienia, na które przysługuje: 1) zażalenie do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – w przypadku postanowienia wydanego przez kuratora oświaty; (...) 5. Opinia, o której mowa w ust. 3, jest wydawana w ciągu 30 dni od dnia doręczenia kuratorowi oświaty, a w przypadku publicznej szkoły artystycznej prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego - ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wystąpienia jednostki samorządu terytorialnego o wydanie tej opinii.

Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności faktyczne i prawne, postanowiono jak w sentencji.

KUJAWSKO-POMORSKI
KURATOR OŚWIATY
Grażyna Dziędzic

Pouczenie:

Na postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Ministra Edukacji, w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia, za pośrednictwem Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty.

Otrzymują:

1. Burmistrz Tucholi,
2. a/a.

Do wiadomości:

Wydział Nadzoru i Kontroli Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

